

АНОТАЦІЯ

Асистентська практика є нормативною складовою підготовки фахівців галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, освітньої програми «Педагогіка вищої школи» як майбутніх викладачів закладів вищої освіти. Її мета – сформувати у студентів знання про структуру, принципи організації та управління закладом вищої освіти, фахової передвищої освіти, вміння проводити аналіз навчальних занять і виховних заходів, навчити їх застосовувати ці знання і вміння у майбутній педагогічній діяльності.

Асистентська практика проводиться на основі розробленої робочої програми практики, розглянутої та ухваленої на засіданні кафедри управління та освітніх технологій Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Асистентською практикою передбачено проходження студентами навчальних виїзних занять у закладах вищої освіти, фахової передвищої освіти під керівництвом викладачів кафедри.

Під час практики студенти відвідують навчальні заняття, аналізують їх за орієнтовною схемою; ознайомлюються зі структурою діяльності закладу вищої освіти, фахової передвищої освіти та основними завданнями їх підрозділів; роботою директоратів інститутів, деканатів факультетів, кафедр, циклових комісій.

Загальна тривалість асистентської практики 10 календарних днів (60 годин).

МЕТА І ЗАВДАННЯ АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

Метою асистентської практики є: ознайомлення студентів зі структурою закладу вищої освіти, фахової передвищої освіти, матеріально-технічною базою, організаційною та методичною роботою; з видами і формами навчально-виховної роботи наставника; формування умінь аналізу проведених викладачами занять.

Завданнями асистентської практики є формування у студентів знань та вмінь шляхом:

- отримання інформації від директора інституту, декана факультету, завідувача кафедри, заступників директора інституту, заступників декана факультету, викладачів кафедри, голови (завідувача) циклової комісії про навчальний заклад, його завдання і види діяльності;
- ознайомлення з принципами управління, структурою закладу вищої освіти, фахової передвищої освіти, навчально-виховною і методичною роботою;
- відвідування навчальних занять та проведення їх аналізу;
- аналіз виховної роботи наставника академічної групи;
- підведення підсумків та оформлення звіту з асистентської практики.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання (програмних компетентностей):

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК 11. Здатність аналізувати суспільно й особистісно значущі світоглядні проблеми, зберігаючи та примножуючи загальнолюдські та національні цінності.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Здатність проєктувати і досліджувати освітні системи, планувати і проводити теоретичні та емпіричні дослідження у сфері освіти.

СК 7. Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань.

СК 9. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у освітній та дослідницькій діяльності з урахуванням особливостей підготовки фахівців за різними спеціальностями, у тому числі аграрної галузі.

СК 11. Здатність до рефлексії в процесі розв'язання професійних завдань.

програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.

ПРН 5. Організувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.

ПРН 6. Розробляти та реалізовувати інноваційні й дослідницькі проєкти у сфері освіти/педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм; володіти методологією проєктування змісту навчання і технології його реалізації.

ПРН 7. Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання; реалізовувати комунікативні стратегії і тактики, методи командоутворення відповідно до контексту педагогічної взаємодії.

ПРН 9. Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність.

ГРАФІК ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

№	Назва занять	Місце проведення	Практичн і заняття	Самост. робота	Всього
1-2 день	Організація практики. Ознайомлення із завданнями практики: структура закладу вищої освіти, закладу фахової передвищої освіти, основні завдання їх структурних підрозділів; робота директорату інституту, деканату факультету, кафедр, циклових комісій. Аналіз комплексів методичного забезпечення навчальних занять.	Гуманітарно-педагогічний факультет, деканат, кафедра управління та освітніх технологій, кафедра педагогіки.	8	4	12
3-4 день	Структура та навчально-матеріальна база закладу вищої освіти, закладу фахової передвищої освіти. Методичне забезпечення навчального процесу в закладі вищої освіти, закладі фахової передвищої освіти. Відвідування навчальних занять та їх аналіз.	Деканат, кафедра управління та освітніх технологій, кафедра педагогіки.	8	4	12
5-6 день	Відвідування навчальних занять та їх аналіз. Організація, зміст, форми, план виховної роботи наставника академічної групи.	Деканат, кафедра управління та освітніх технологій, кафедра педагогіки.	8	4	12
7-8 день	Відвідування навчальних занять та їх аналіз. Оформлення звіту практики.	Деканат, кафедра управління та освітніх технологій, кафедра педагогіки.	4	8	12
9-10 день	Обговорення та підведення підсумків практики, захист звіту.	Кафедра управління та освітніх технологій.	8	4	12
Всього			36	24	60

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Асистентська практика проходить в умовах закладу вищої освіти, фахової передвищої освіти. Студенти відвідують навчальні заняття, ознайомлюються зі структурою діяльності закладу і його матеріальною базою. Загальна тривалість асистентської практики 10 днів (60 годин).

Заняття 1. Організація практики.

1. Ознайомлення із завданнями практики.
2. Проходження інструктажів з техніки безпеки та охорони праці під час практики.

Заняття 2. Організація практики.

1. Структура закладу вищої освіти, фахової передвищої освіти; основні завдання їх структурних підрозділів; робота директорату інституту, деканату факультету; кафедр інститут, факультету; циклових комісії закладу фахової передвищої освіти.
2. Аналіз комплексів методичного забезпечення навчальних занять.

Заняття 3. Структура, основні завдання закладу фахової передвищої освіти.

1. Структура та навчально-матеріальна база закладу фахової передвищої освіти.
2. Основні завдання закладу фахової передвищої освіти.

Заняття 4. Структура, основні завдання закладу фахової передвищої освіти.

1. Методичне забезпечення навчального процесу в закладі фахової передвищої освіти.
2. Відвідування навчального заняття та його аналіз.

Заняття 5-6. Навчальна та виховна робота у закладі вищої освіти.

1. Відвідування навчальних занять та їх аналіз.
2. Організація, зміст та форми, план виховної роботи наставника академічної групи.

Заняття 7-8. Організація, проведення та аналіз навчальних занять у закладі вищої освіти.

1. Відвідування навчальних занять та їх аналіз.
2. Оформлення звіту з асистентської практики.

Заняття 9-10. Обговорення, підведення підсумків практики, захист звіту з асистентської практики.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

1. Звіт про практику має складатися з титульного аркуша, основної частини, висновків та пропозицій. Обсяг звіту – 10-15 с. друкованого тексту.
2. Структура написання звіту:
Вступ.
Основна частина:
 1. Загальна характеристика закладу вищої освіти, закладу фахової передвищої освіти.
 2. Психолого-педагогічний аналіз відвіданих занять.
 3. Характеристика комплексів методичного забезпечення занять.
 4. Організація виховної роботи в закладі вищої освіти, закладі фахової передвищої освіти (зміст та форми, план роботи наставника академічної групи).
 5. Характеристика відвіданих навчальних закладів. Їх структура, матеріальна база, робота кабінетів: навчальна, виховна, методична.
Висновки та пропозиції.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Під час асистентської практики студенти мають відвідати навчальні заняття викладачів закладу вищої освіти, закладу фахової передвищої освіти і здійснити їх письмовий аналіз за орієнтовною схемою:

Орієнтовна схема

письмового аналізу відвіданих навчальних занять

1. Основні вихідні дані заняття:

- 1.1. Назва дисципліни.
- 1.2. Тема заняття.
- 1.3. Тип і вид заняття.
- 1.4. Прізвище викладача.
- 1.5. Мета і завдання заняття.
- 1.6. Присутність студентів на занятті.
- 1.7. Наявність необхідної навчально-методичної документації (допоміжний методичний матеріал, наочність, якщо цього потребує заняття).
- 1.8. Оцінювання якості навчально-методичної документації.

2. Організаційна частина:

- 2.1. Перевірка викладачем готовності студентської групи до заняття та попередній контроль знань, умінь і навичок студентів.
- 2.2. Повідомлення теми, цілей і завдань заняття.
- 2.3. Ставлення загальної проблеми та її обговорення учасниками заняття; інформування студентів про систему знань, умінь і навичок, якими вони повинні оволодіти у процесі заняття; стимулювання активності студентів перспективами майбутньої професійної діяльності.

3. Хід і структура заняття:

- 3.1. Реалізація методів навчання.
- 3.2. Реалізація принципів навчання.
- 3.3. Реалізація внутрішньопредметних і міжпредметних зв'язків.
- 3.4. Структура та логіка змісту навчального матеріалу.

3.5. Використання наочності, технічних засобів навчання (ТЗН) (якщо у цьому є потреба).

3.6. Використання елементів проблемності.

3.7. Використання ІТН (інтерактивних технологій навчання).

4. Заключна частина:

4.1. Одержання студентами завдань для самостійної роботи.

4.2. Оцінювання навчальних досягнень студентів (на семінарсько-практичному занятті).

Підведення підсумків заняття.

Орієнтовна схема аналізу виховного заходу

1. Тема і форма проведення заходу.

2. Виховна мета.

3. Актуальність заходу, відповідність його змісту поставленій меті, запитам і інтересам студентів.

4. Попередня підготовка педагогом заходу, його наочність та обладнання. Наявність та якість плану (сценарію) проведення заходу.

5. Організаційна складова: місце проведення, оформлення приміщення, зовнішній вигляд учасників, своєчасність початку заходу.

6. Хід заходу:

- дохідливість і переконливість теми і змісту заходу;
- доцільність та ефективність форми і методів виховання під час проведення заходу;
- емоційність;
- активність учасників та культура поведінки (увага, інтерес, дисципліна);
- використання педагогом матеріалів з життя групи, курсу, факультету, університету;

- ефективність використання обладнання: наочних посібників, ТЗН та ін.;
- участь представників громадськості та батьків у підготовці та проведенні заходу, виховне значення їх участі;
- реалізація вимог правил протипожежної безпеки та дій сигналу «Повітряна тривога» під час виховного заходу;
- підведення підсумків виховного заходу.

7. Значення даного заходу для вдосконалення навчального процесу, підвищення творчої активності студентів і розвитку їх інтересу до знань.

8. Роль органів студентського самоврядування у підготовці та проведенні даного заходу.

9. Оцінка органами студентського самоврядування даного заходу, його впливу на діяльність колективу, окремих студентів.

10. Загальні висновки про виховний захід.

11. Рекомендації для майбутньої роботи над даною тематикою.

ОЦІНЮВАННЯ ПРОХОДЖЕННЯ АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

Рівень сформованих у студентів знань та умінь після проходження асистентської практики оцінюється згідно із загальновизначеними вимогами системи вищої освіти України. Оцінювання здійснюється за чотирибальною національною шкалою.

Оцінка за знання та уміння студента, сформовані під час асистентської практики, заноситься до екзаменаційної відомості та залікової книжки лише після складання та захисту звіту.

- **«відмінно»** – звіт оформлено відповідно до зазначених вище вимог; відповіді на захисті повні, правильні, логічні та послідовні, самостійні;

- **«добре»** – звіт оформлено відповідно до зазначених вище вимог; відповіді на захисті з деякими неточностями, але логічні та послідовні;
- **«задовільно»** – звіт оформлено відповідно до зазначених вище вимог із несуттєвими недоробками; відповіді на захисті достатні, з деякими неточностями у змісті та логіці побудови, виконувалися з допомогою викладача, колег, конспектів тощо;
- **«незадовільно»** – звіт оформлено відповідно до зазначених вище вимог із несуттєвими недоробками; відповіді неправильні, необґрунтовані.

Отримана студентом оцінка переводиться викладачем у бали згідно кредитно-модульної системи навчання (положення «Про екзамени та заліки у НУБіП України від 20.02.2015 р. протокол №6 з табл. 1.)

Таблиця 1.

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг студента, бали
Відмінно	A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74-81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64-73
	E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35-59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01-34

Якщо студент був відсутнім на заняттях асистентської практики – до захисту звіту не допускається.

Якщо студент був відсутнім на заняттях практики через поважну причину (хвороби – за наявності медичної довідки), він може отримати індивідуальне завдання від керівника практики (за погодженням із деканатом).

МЕТОДИ ПРОВЕДЕННЯ АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

Словесні: лекційний метод, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія.

Практичні: метод вправ, практична робота.

Наочні: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

Науково-методичне забезпечення навчального процесу передбачає: державні стандарти, навчальні плани, підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали; індивідуальні навчально-дослідні завдання; методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Tverezovska N., Kovbasa T., Pryhalinska T., Mykhniuk S., Lopushan T., Radionova O., Kuchai T. Use of Multimedia Technologies in Extra-Curricular Works in Order to Improve the Quality of Training of Future Specialists. *International Journal of Computer Science and Network Security*. 2022. № 22 (9). P. 35-42. DOI: <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.9.6> (дата звернення: 25.05.2023).
2. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи. Київ : Кондор, 2014. 272 с.
3. Васюк О. В. Історія педагогіки та освіти в Україні: підручн. Київ : ЦП «Компринт», 2019. 519 с.
4. Васюк О. В., Виговська С. В., Буцик І. М. Методичні рекомендації щодо проведення виробничої соціально-педагогічної практики для підготовки фахівців

напряму 6.010106 «Соціальна робота»: метод. реком. Київ : СПД Красновид С. О., 2015. 79 с.

5. Васянович Г. П. Педагогічні технології навчання. *Вісник Львівської державної фінансової академії: Гуманітарні науки*. Львів : ЛДФА, 2009. С. 7-17.

6. Лукач В. С., Толочко С. В. Організація практичного навчання студентів аграрних вищих навчальних закладів: навч. посіб. Київ : Аграрна освіта, 2011. 320 с.

7. Михнюк С. В. Про педагогічну взаємодію у творчості Тараса Шевченка. *Феномен Тараса Шевченка : лінгвістичний, історичний і соціофілософський аспекти (до 205-річчя від дня народження)* : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. Київ, 12-13 березня 2019 р. Київ : «Міленіум», 2019. С. 159-160.

8. Михнюк С. В. Психологічні аспекти педагогічної взаємодії у процесі фахової підготовки. *Теорія і практика сучасної психології: реалії й перспективи* : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. Київ, 31 жовтня 2019 р. Київ : Міленіум, 2019. С. 94-95.

9. Навчальний процес у вищій педагогічній школі / За ред. О. Г. Мороза. Київ : НПУ, 2011. 338 с.

10. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 232 с.

11. Освітньо-професійна програма «Педагогіка вищої школи» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки галузі знань 01 Освіта/Педагогіка. URL : https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u284/011_opp_pvsh_mag_2023.pdf (дата звернення: 25.05.2023).

12. Положення про академічну мобільність студентів Національного університету біоресурсів і природокористування України. URL : https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u347/p_pro_akad.mobilnist_studentiv_i_aspiranti_v_nubip_2_0.pdf (дата звернення: 25.05.2023).

13. Положення про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України. URL :

https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u142/polozh_ekz.pdf (дата звернення: 25.05.2023).

14. Положення про організацію освітнього процесу в НУБіП України. URL : https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u284/polozhennya_organizaciyu_osvitnogo_proc_esu_2021_z_dopovnenniyam_dlya_saytu.pdf (дата звернення: 25.05.2023).

15. Положення про підготовку магістрів у Національному університеті біоресурсів і природокористування України. URL : https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u107/polozhennya_pidgotovka_magistriv_zmini_i_dop_2022.pdf (дата звернення: 25.05.2023).

16. Положення про практичну підготовку студентів НУБіП України. URL : https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u284/dodatok_do_nakazu_no_1199_vid_03.11.2021.pdf (дата звернення: 25.05.2023).

17. Положення про формування освітньо-професійних програм для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів у Національному університеті біоресурсів і природокористування України. URL : https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u34/9254_polozhennya_formuvannya_osvitno_profesiynih_program_nubipu_0.pdf (дата звернення: 25.05.2023).

18. Про вищу освіту : Закон України від 01 лип. 2014 р. № 1556-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 25.05.2023).